

O KŘIVATCI

Křivatec bylina jest toliko (mám za to) nám Čechům známá a obyčejná; nebo by kdo jiný prvé v jazyku latinském aneb německém o ní psal, nenacházím. V starém herbáři českém dosti pilně jest vypsána. Protož vidělo mi se za slušné, abych ji také tuto aspoň na konci tohoto našeho herbáře vložil a ji mlčením nikoli nepominul. Jest tehdy křivatec bylina malá, kteráž roste na lukách anebo při lesích. Z jara vypouští proutek zvýší prstu, zelený, posmahlý, tenký jako šafrán aneb větčí. Kořínek má jako vlas a okolo kořínka zespod pod hlávkou tři zrníčka něco náčervenalá, kteráž když sezrají, tehdy pozčernají. Způsob toho proutku jest tento, že leží na zemi celou noc a při vyjití slunce zdvihá se od země, až o poledni upřímo stojí. Po poledni počíná se pomalu pokládati až do západu slunce, a tu již zcela na zemi se položí, a tak trvá celou noc až do vyjití slunce, tu opět týmž způsobem se zdvihá, jakž povědíno, a takový způsob každý den zachovává. Mohla by slouti slunečná; nebo poněvadž nim samým se řídí a spravuje, takéť od něho moc i vlastnost běže a přijímá, již božci dětinskému a padoucí nemoci spomáhá. Poledního času nejlépe jest jí hledati, protože toho času nahoru právě stojí.

A máš jej kopati měsíce máje, okolo sv. Filipa a Jakuba, nebo potom brzo pomine.

PŘIROZENÍ A MOCI

Jakž z chuti jeho poznáno býti můž, jest přirození horkého a mírného.

Proti božci dětinskému: Vezmi zrníček křivatcových, ztluc je na prach a s mlékem mateřným pouštěj v usta dítěti, někdy po něm proskočí dítě zeleně, žlutě a bíle, a hned přestaneť.

Item týž prach přijatý padoucí nemoci spomáhá. Byla-li by pak ta nemoc veliká starému člověku: Vezmi tři zrníčka křivatce, rozetři je a dej v pivě vypiti. Pravi, že po něm nejprv zčerná jako hlavně, a tak lehne téměř za hodinu. A potom bude zase probělavati a vyskočí z něho psota, zelená jako žluč, a potom nikdá se zase nenavráti taková nemoc. Mně se při tom vidí, že mohou se víc než tři zrníčka a raději v lavendulové vodě nežli v pivě přijíti.

Jiné moci a užitky na ten čas
nejsou nám vědomé.

Křivatec.

Bulbus Maialis.

